

veruje da bi bez unijaćenja, islamizacije, mađarizacije, albanizacije, srpski narod "danas bio apsolutno brojčano dominantni narod na Balkanu", jer da nije "iznedrio i neke posebne slovenske balkanske narode (Crnogorci, Makedonci, pa i Muslimani) koji su upravo nosili najtipičnije antropološke osobine srpskog naroda" on bi se mogao "ubrojati i u velike evropske narode" (Mladenović, 1989). U jednoj rečenici su sadržane sve navedene autostereotipne tačke – uverenje o nekadašnjoj brojčanoj veličini "prirodne" nacije, o mogućnosti njenog antropološkog određenja, o odgovornosti "konvertitstva" za njeno umanjeno uverenje o postojanju "izmišljenih" nacija. Zanimljivo je videti i koje sve kategorije stanovništva danas predstavljaju "konvertite". Po savremenom geopolitičaru konvertitstvo proizvodi "kolonizacija u druge krajeve, odlazak na školovanje i rad", "prevodenje u drugu veru, ateizacija, jugoslovenizacija i rađanje dece u mešovitim brakovima", što je sve "dodatno slabilo srpsko rodoljublje mladih pokoljenja i njihovu istorijsku svest udaljavalo od neprolaznih nacionalnih vrednosti". On smatra da se navedenim procesima smanjuje broj Srba i veličina srpskog antičkog prostora (Bursać, 1997). Ovo sasvim nalikuje na autora koji je pre sto četrdeset godina tvrdio da "pomešani brakovi, bilo verom ili narodom, odvlače nas u tuđinstvo" pa se brakom sa "inovercem i inoverkom" izgubi "i ono što je rođeno među nama, nekmo li ono u tuđini, i ni jedno se neće više kazati da je Srbin i srpske krvi, tako je malo ponosa u nama i u našima" (Za što naš narod... tako dalje. 1867).

"NAJVEĆI NEPRIJATELJI".

Treći nivo posmatranja se odnosi na stav da su od svih "neprijatelja" nacije najveći oni koji su proizašli iz nje same – "konvertiti", budući da se konvertitstvo eksplicitno tumači kao – postati "izrod", "izdajnik". Tako savremeni intelektualac tvrdi da "kao što je čest slučaj sa konvertitima, čin primanja islama stvarao je novo neprijateljstvo prema svojoj staroj sredini" pa su islamizovani i albanizovani Srbi postajali "najborbeniji, udarni deo albanske narodnosti" (Bogdanović, 1985). Drugi tvrdi da su se "katolici u Hercegovini" "svetili svojoj donedavnoj braći zbog činjenice da su i jedni i drugi znali da su oni dali 'vjeru za večeru'" (Burzanović, 1996). I danas se može čuti da "oni koji su otpadali od srpskog naroda otpadali su kao kvislinzi", pa "treba sada ubiti onoga koji je preostao da ne bi svojim postojanjem neprekidno podsećao šta je bio ovaj koji je preverio, čiji su preci preverili", uz zaključak da se mogu stvoriti "veštačke" nacije, "ali na kratko vreme" (Diskusija, Šešelj 2000). I stari pisci su verovali da su ušli u prirodu "konvertitstva" kao nacionalne izdaje. Sredinom 19. veka pisalo se da ima muhamedanaca "koji najveće pakosti čine, a srodni i po narodnosti i plemenu onima, kojima zločinstva čine", zato što "veru, koju su mu pradedovi ispovedali neispoveda" (Ristić, 1864), odnosno, da "teško stenjaše srpski mučenik" pod "teškom čeličnom snažnom rukom odpavšeg od svog brata, naroda, narodnosti i vere, brata ili bolje nebrata, poturčene utvore srpstva i Srba", pa je i Kosovo opustelo zato što su se Srbi morali seliti "sa ovih poturica zemalja, samo kad se ovim izdaicama srpstva prohte". Pri tom su "poturice" mrzele Srbe "kao ono brat kad na brata omrzne; pa sve jedan na drugog očekuje da prizna svoju pogrešku, moli za oprostaj i nadoknadi nekakvu nepostojeću oštetu i uvredu" (Milojević, 1871). Govorilo se da se prelaskom u drugu veru prave "najveći dušmani" – "oni nami što ostasmo u svojoj od dedova veri, mi njima što odoše" (Za što naš narod... 1867); da "poarbanašeni" Srbi "spadaju među najveće fanatike, kao što je obično slučaj kod odmetnika" i da su oni "danas fanatični Muslimani i Arbanasi" čije je "divljaštvo izvikano" (Gopčević, 1890), da su "pomuhamedanjeni Srbi fanatičniji i nesnosniji od pravih Turaka", a "prevrtanje verom" da je najgore "što može čovek učiniti", pa takve svet "ni u šta ne računa" (Hadži-Vasiljević, 1909); da "poturčenjake" ne trpe ni hrišćani ni pravi Turci, već ih smatraju "za renegate", da u pogledu vere, "poturčenjaci u opšte hoće da su veći fanatici i od muslimana od starine, od pravih Turaka", da "u mnogome i jesu veći" pa da se "poslovica bez poturčenjaka nema turčina" odnosi i na njihov "verski fanatizam" (Hadži-Vasiljević, 1924).

Kod starih autora prisutno je i uverenje da im je tim "izdajničkim činom" trajno oduzeto pravo na slobodu, kao u tezi da je u Makedoniji "neumesno" pozivati se na demokratski princip narodnog suvereniteta jer "čovek koji je sebe isključio iz svoje narodne zajednice, koji je ostavio ime, osobine, težnje svoje braće i predaka, oduzeo je sam sebi sva prava koja je imao prema otadžbini. Ni jedna stopa njene zemlje nije više njegova. On je nju ostavio, izdao. Tim je sve kazano" (Jovanović, 1910). Bilo je autora koji su smatrali da je to što su neki menjali veru "za srpsku nacionalnu ideju značilo isto što i nestanak srpskog življa", jer je taj "elemenat davao najveće protivnike pravoslavlju, u kome je oličavan srpski narod". Prema tome, Srbin koji je prmenio veru, "ostavši zajedno sa Arnautima muhamedancima postao je Arnautašem i najvećim protivnikom i narodu iz koga je ponikao i pravoslavlju. Tačno po narodnoj izreci, stvorenoj iz iskustva: Poturica gori od Turčina" (Jovan Tomić, 1913). Ista je i teza da se kod muslimana u Bosni, Hercegovini i Staroj Srbiji može konstatovati "ne samo nacionalna otuđenost ovoga dela srpskoga naroda nego i prozelitska mržnja prema svemu što je srpsko" (Cemović, 1913).

"KARAKTERNA SVOJSTVA".

Četvrti nivo posmatranja se odnosi na "karakterna" svojstva "konvertita". Kako je priča o "prirodnim" i "izmišljenim" nacijama zamišljena kao dilema između istorijske pravednosti i nepravednosti, i razgovor o "konvertitstvu" nosi moralizatorski sadržaj pa, iako pokušava da objasni pobude za "konvertitsko" ponašanje, nužno proizvodi negativnu "karakterologiju" i "konvertita" pojedinačno i "izmišljenih" nacija kolektivno. Kontroverznost ovog stava prepoznaje se u pripisivanju "izmišljenim" nacijama određenog "karaktera" koji se istovremeno smatra ekskluzivnim svojstvom "prirodnih" nacija, a koje im je upravo njihova duga istorija podarila. "Konvertitima" i "izmišljenim" nacijama, odriče se utemeljenost u istoriji, što je u ovom tipu mišljenja jedini relevantan pokazatelj "prirodnosti" nacije, ali im se voljebnim putem definišu